گفت و گو | فرخنده رفائی؛ روزنامه‌نگار

مدیرعامل اتحادیه دام سبک:

گوسفندها را با ادامه روند فعلی باید به موزه بفرستیم

قیمت پایین خرید تضمینی، افزایش ۶۰۰درصدی قیمت نهاده‌ها و جبران نشدن رشد هزینه تولید، باعث کاهش تعداد دام در پرورار و افزایش قیمت آن شده است

افزایش قیمت گوشت قرمز به یکی از چنجالی‌ترین موضوعات روز تبدیل شده است. اگرچه درباره قیمت نیم میلیون تومانی گوشت گوسفندی تکذیبیه‌های متعددی صادر شده، اما واقعیت بازار نشان می‌دهد قیمت گوشت تفکیک شده در قصابی‌ها چیزی در همین حدود است. بخش عمده‌ای از گرانی گوشت به رشد قیمت دام زنده برمی‌گردد. همشهری در گفت‌وگو با افشین صمد دادرس، مدیرعامل اتحادیه دام سبک کشور به بررسی علل گرانی گوشت پرداخته است.

کاهش آمار تعداد دام یکی از دلایل گرانی گوشت عنوان می‌شود. دلایل کاهش تولید چه بوده و چقدر در افزایش قیمت گوشت نقش داشته است؟

اگر آمار تعداد دام سبک در پاییز ۱۴۰۱ را در گزارش مرکز آمار ملاحظه کنید می‌بینید که در بهار امسال تولید دام سبک نسبت به سال‌های ۱۴۰۰، ۹۹ و ۹۸ افزایش خیلی خوبی داشته و ما در بهار امسال نه تنها کاهش تولید نداشتیم بلکه نسبت به سال‌های قبل هم افزایش تولید خیلی خوبی داشتیم. اما اگر همین گزارش را دنبال کنید می‌بینید که در تابستان و پاییز ۱۴۰۱ تعداد دام به‌شدت کاهش پیدا کرده است... یکی از دلایل این کاهش تولید این بود که قرار بود دولت بعد از حذف ارز ۲۲۰۰ تومانی حمایت‌هایی از دامدار به عمل بیاورد که این کار را نکرد. بعد از حذف ارز دولتی قیمت نهاده‌های دامی ۵تا۶برابر افزایش پیدا کرد؛ در حالی که قیمت دام تولیدی ما سه الی سه میزان بالا نرفت. شاخص قیمت تولید کننده در پاییز نشان می‌دهد قیمت دام ۲۱ تا ۲۲درصد نسبت به سال قبل رشد داشته؛ در شرایطی که قیمت نهاده ۶۰۰درصد بالا رفته است؛ بنابراین بخش تولید برای ادامه کار نیاز به حمایت داشت که این حمایت انجام نشد.

خرید تضمینی چقدر از هزینه‌های تولید را پوشش داد؟

در تابستان امسال بنا به درخواست دامداران، رئیس‌جمهوری در خراسان شمالی به آنها قول داد که دولت خرید تضمینی دام را در برنامه امسال داشته باشد. براساس اصلاحیه قانون خرید تضمینی در این نوع خرید محصول مورد نظر به شورای قیمت‌گذاری و اتخاذ سیاست‌های حمایتی ارجاع می‌شود و بعد از محاسبه قیمت تمام شده، خرید تضمینی براساس آن قیمت انجام می‌شود. وزارت جهاد کشاورزی موضوع را به شورای قیمت‌گذاری نبرد و به جای آن شورای استانی را تشکیل داد و دام را زیر قیمت تمام‌شده خریداری کرد. این اتفاق باعث شد دامداران متحمل ضرر و زیان زیادی شوند و دام هم به قیمت واقعی خود نرسید. از سوی دیگر تعداد زیادی از دامداران دامشان را در تابستان برای کشتار تحویل دادند؛ وجه این دام فرار بود ۴ماهه تحویل داده شود که این اتفاق هم نیفتاد و هنوز تعداد زیادی از دامداران پولشان را دریافت نکرده‌اند. این ماجرا باعث شد دامدارانی که بخشی از دام خود را به امید دریافت وجه و پرورار کردن بقیه دام خود برای زمستان و شب عید تحویل داده بودند، به‌دلیل کمبود نقدینگی مجبور شوند مابقی دام خود را هم کشتار کنند و کاهش تعداد دام در پاییز و زمستان امسال دقیقا به همین دلیل بود.

گفته می‌شود بر خی تولیدکننده‌ها دام خود را عرضه نمی‌کنند. این موضوع درصورت صحت، چقدر در گرانی گوشت تأثیر داشته است؟

برخلاف آنچه برخی اعلام می‌کنند گرانی‌ها به این علت نیست که دامدار دام را نگه داشته، چون نگهداری دام به هیچ عنوان برای دامدار توجیه اقتصادی ندارد. علت گرانی این است که الان دام نر پرواز شده کم است و این کمبود باعث شده براساس قانون عرضه و تقاضا قیمت آن افزایش پیدا کند.

چرا روند رشد قیمت در پاییز شتاب گرفت؟

به‌صورت روند طبیعی و نرمال در ۶ماهه اول سال تعداد دام به‌دلیل زایش‌های زمستانه و بهاره خیلی بیشتر است و تولید دام در مقایسه با ۶ فصل دیگر بسیار بالاتر است. در تابستان و پاییز زایش‌ها به نسبت کمتر است و در مقابل مصرف گوشت در ۶ماهه اول سال کمتر از ۶ماهه دوم است. روند افزایش تقاضا در ۶ماهه دوم سال باعث می‌شود به‌طور طبیعی در این بازه زمانی همواره افزایش قیمتی را داشته باشیم. اما اتفاقاتی که در بالا به آن اشاره کردم باعث شد امسال با افزایش قیمت عجیب و غریبی مواجه باشیم.

امسال اخبار زیادی در خصوص کشتار دام مولد نیز منتشر شد. این اخبار واقعیت داشت؟

این اتفاق در پارسال و امسال رخ داد و عکس‌ها و فیلم‌های زیادی هم در این زمینه منتشر شد. وقتی دام مولد به کشتارگاه می‌رود اگر آبستن باشد جنین آن هم طبیعتا حذف می‌شود و برای که باید به گوشت تبدیل شود، راهی به بازار و سفره‌ها پیدا نمی‌کند.

قاچاق دام چقدر در کاهش عرضه دام به بازار داخلی مؤثر بوده است؟

قاچاق قطعا سهمی در این ماجرا داشته، اما به عقیده من این نقش بزرگ نیست. قاچاق دام عمدتا از مرزهای غربی کشور صورت می‌گیرد که در نیمه دوم سال به‌دلیل صعب‌العبور بودن این مناطق اما قاچاق چندان بالا نیست. از سوی دیگر دامی که بازارپسندی صادراتی دارد برخلاف آنچه تصور می‌شود، دام درشت جثه است که این نوع دام بازارپسندی کمتری در داخل کشور دارد.

چرا با پیش‌بینی چنین شرایطی، اقدامی عملی برای کنترل آن انجام نگرفت؟

تمام کارشناسان غیردولتی در طول ۳سال گذشته، امروز را پیش‌بینی می‌کردند، اما متأسفانه اقدام مناسبی در این زمینه انجام نشد. زمستان سال گذشته هم ما با افزایش قیمت گوشت مواجه بودیم که باید زنگ هشدار را برای مسئولان به صدا در می‌آورد، اما این اتفاق نیفتاد و رشد قیمت فقط به صادرات نسبت داده شد و با واردات به صورت ممکن و مقطعی پوشش داده شد؛ اقدامی که امروز هم در حال انجام است بدون اینکه سیاستگذاری در این بخش تغییری کرده باشد. درحالی که اگر ارز اختصاص داده شده به واردات به ریال تبدیل می‌شد و به‌صورت تسهیلات برای تأمین سرمایه در گردش به دامداران داده می‌شد، این اقدام حمایتی می‌توانست بخش زیادی از مشکلات بخش تولید را حل کند. سیاستگذاری‌های دولتی در طول ۳سال گذشته، تولید را هدف گرفته و اگر قرار باشد این روند ادامه پیدا کند به جایی می‌رسیم که باید با ذره‌بین دنبال گوسفند باشیم و گوسفندانمان را به موزه بفرستیم.

دام‌هایی که به پیش‌خور شد

گرانی نهاده‌های دامی و هزینه‌های تولید طی یک‌سال گذشته بسیاری از دامداران سنتی و عشایر را ناچار به فروش دام کرده است

گزارش | سیدهزهرا عباسی -راحله عبدالحسینی؛ روزنامه‌نگار

آزادسازی قیمت‌ها و آزاد شدن قیمت نهاده‌های دامی، موجب شد هزینه تولید گوشت قرمز به روایت کارشناسان تا ۱۰۰درصد افزایش یابد؛ ۸۰درصد هزینه‌های تولید متعلق به نهاده و علوفه است و اگر آنجایی که به‌دلیل خشکسالی و کمبود علوفه، نهاده از داخل مستقیمی با تولید گوشت قرمز دارد، دامداران سنتی دچار مشکل شدند. نگهداری دام‌ها به‌دلیل افزایش هزینه‌ها به‌صرفه نبود و از سویی، تولید به شرط همین هزینه‌های بالا هم درآمد چندانی نداشت. این شرایط موجب شده است بسیاری به نهاده و علوفه است و اگر آنجایی که به‌دلیل خشکسالی و کمبود علوفه، نهاده از داخل مستقیمی با تولید گوشت قرمز دارد، دامداران سنتی در روستاها به‌بوته در میان جمعیت روستایی و عشایری عطای دامداری را به لقایش ببخشند و قید دام‌هایشان را بزنند. حداقل تلاش دامداران برای حفظ شغل سنتی و آباواجدادی‌شان هم کافش جمعیت دام‌ها و فروش دام‌های پرهزینه مانند میش بوده است.

عکس‌ها: همشهری/ مسعود عباسی

تولید یکی از باکیفیت‌ترین گوشت‌های قرمز کشور، قرار گرفتن در میان قطب‌های دامپروری، بهره‌برداری از بزرگ‌ترین کشتارگاه صنعتی و ظرفیت تولید ۴هزار دام هم نتوانست روستاییان «وامان» را از فروش دام‌برهانند. روستایی در بخش چشمه‌ساران شهرستان آزادشهر گلستان که از گذشته به‌علت وجود مراتع گسترده، شغل دامداری در آن رونق فراوان داشته، اما حالا سر و کار دامداران به جای دام و علوفه با کارگری و مهاجرت است. وامان بیش از ۴هزار نفر جمعیت دارد که از گذشته بسیاری از آنها به‌دلیل مشکلات شغلی به شهرهای اطراف مهاجرت کرده‌اند. اما از یک سال گذشته این مهاجرت افزایش یافته است. نکته‌ای که یکی از اهالی روستا به آن اشاره می‌کند.

آنطور که ابراهیم عادلی ماجرا را شرح می‌دهد، افزایش قیمت نهاده‌های دامی از کیلویی ۵هزار تومان به ۱۲هزار تومان موجب شده بسیاری از اهالی عطای دامداری را به لقایش ببخشند و از خیر دام‌هایشان بگذرند. عادلی خود هم به همراه بسیاری از اهالی جمعیت دام‌هایش را کاهش داده است: «قبلا ۱۰۰رأس دام داشتم، اما سال گذشته ۶۰تا را فروختم. ماهی ۱۰میلیون تومان از کشاورزی درآمد داشتم، اما هر چه درمی‌آوردم به جای اینکه خرج خانه و زندگی کنم باید به همراه بارانه خرج دام‌هایی کردم که آن هم به‌دلیل گرانی نتیجه نداشت.»

تولید دامی روستاییان در گذشته روزی ۸-۷تن شیر و ۲ تا ۳تن گوشت قرمز بوده است که حالا از آن اعداد و ارقام، به یک‌تن شیر و ۲۰۰-۳۰۰کیلو گوشت قرمز رسیده؛ کاهشی که در کنار خود بیکاری دامداران و کارگری آنها در شاهرود، گرگان و تهران را هم به همراه داشته است.

علی اکبر شاه‌ملو، یکی از همان‌هایی است که در جریان گرانی‌ها ۴۰۰رأس گوسفند خود را فروخته و چند تایی را برای دل بچه‌هایش نگه داشته است. او حالا با کارگری روزگار خود را می‌گذراند و می‌گوید: «یک عمر آقای خودمان بودیم و حالا باید در زمین و کارگاه مردم در شهرهای غریبه کارگری کنیم.»

شاملو، توضیح می‌دهد که اغلب اهالی روستایشان دامدار بوده‌اند و سال گذشته با گرانی‌ها دام خود را فروختند؛ آن هم در شرایطی که قرار شد پولش را چندماه بعد و حتی یک سال بعد بگیرند: «ما که دام‌هایمان را فروختیم، قیمت افزایش یافت و حالا با همان پول نمی‌توانیم دام بخریم. این دام‌ها را در شرایطی فروختیم که هزینه پلاک‌کوبی برای دریافت حواله یارانه را هم از جیب پرداخت کرده بودیم.»

دیگر اهالی روستا هم صحبت‌های این دو دامدار را تأیید می‌کنند؛ صداها پراکنده است، اما همگی بر گرانی نهاده‌ها، فروش دام و از بین رفتن شغل دامداری‌شان تأکید دارند. کاهش دام و تغییر شغل عشایر گرچه از ۵دهه گذشته در گلستان آغاز شده بود، اما سال گذشته افزایش قابل توجهی داشت؛ هرچند سازمان جهادکشاورزی گلستان طرح پرورش قراردادی دام و طیور در این استان را اجرا کرده، اما در برای دامداران سنتی هنوز بر همان پاشنه می‌چرخد.

حالا نه دام داریم نه کارا

لرستان با داشتن بیش از ۳میلیون و ۶۰۰هزار رأس دام سبک و سنگین و تولید سالانه ۱۵هزار تن شیر یکی از تولیدکنندگان مهم شیر در کشور است. اما دامداران این استان به‌واسطه خشکسالی‌های پی‌درپی و گرانی نهاده‌های دامی و کمبود آنها در بازار حل و روز خوشی ندارند و با مشکلات متعددی دست‌به‌گریبان هستند.

بیشتر نهاده‌های دامی با افزایش قیمت در بازار آزاد به فروش می‌رسد و دامداران کماکان مجبور است نهاده‌های مورد نیاز خود را با قیمت گزاف از طریق بازار آزاد تأمین کند که این امر بسیاری از دامداران را ناتوان از هزینه‌های نگهداری دام‌ها کرده است.

علی پوریان از دامداران است که چندی پیش مجبور شد ۱۲۰رأس دام خود را بفروشد و قید زندگی عشایری را بزند. پوریان ۳۷سال به همراه خانواده خود به روستای «گلعذار» در لرستان مهاجرت کرده است و حالا فقط از ۳۰رأس دام خود نگهداری می‌کند: «عشایری و دامداری شغل آبا و اجدادی من بود، اما نتوانستم از پس هزینه‌های علوفه و نگهداری دام بر آیم. برای همین هم مجبور شدم تعداد زیادی از گوسفندهایم را بفروشم.» پوریان از زندگی در روستا چندان راضی نیست، اما فقط بسیاری از افراد مانند او زیر بار هزینه‌های گران زندگی و علوفه، مجبور شده‌اند به روستا بیایند و کوچ‌نشینی را کنار بگذارند.

او که شغل اصلی دامی را از دست داده، بیکاری در روستا را هم رنج‌آور می‌داند و این روزها در سرمای زمستانی و درحالی که دیگر کار کشاورزی نیست، با کاروان عشایری همراه شده درحالی که پاییز همین امسال ۲۰۰رأس دام خود را فروخته و چیزی از زندگی عشایری برایش نمانده: «به فکر هستم که روی همین مردم کارگری کنم و خرج زندگی را در بیاورم. دامداری بلد بودم که حالا بیکار شدم.»

پوریان از اینکه دیگر مثل گذشته نمی‌تواند دامداری کند، گلایه دارد: «خیلی از ما عشایر چاره‌ای غیرازفروش دام سر را خود ندیدیم. بمانند که دام‌هایمان را هم زیر قیمت فروختیم.»

غمه در صدایش طنین‌انداز می‌شود و می‌گوید که دام‌هایش را به ارزانی فروخته است: «۲۰۰رأس بز و گوسفند: «نتوانستم از عهده مخارج زندگی برب‌ایم، نه می‌توانستم دام را تأمین کنم نه زندگی خودم را.»

روزگاری تولیدکننده بودم

استان زنجان به‌واسطه دو بردن از منابع علوفه‌ای، ظرفیتی در راستای تولید نهاده‌های دامی مورد نیاز خود ندارد و سهمیه‌بندی خوراک دام از سوی وزارت جهاد کشاورزی انجام و بر اساس میزان تولید تقسیم‌بندی میان دامداری‌ها انجام می‌شود. بخش سنتی اما عمده جمعیت دام استان را شامل می‌شود. رضا حسینی اهل روستای «الگزیر» شهرستان ابهر در زنجان، از همان دامداران سنتی است که بعد از ۱۵سال دامداری، چند ماهی است با فروش دام‌های خود، روزهای بیکاری را تجربه می‌کند.

او ۱۰۰رأس گوسفند داشته که دیگر نمی‌توانسته آن از عهده تأمین نهاده برایشان برب‌اید. حسینی خود را در این تصمیم تنها نمی‌بیند و معتقد است شرایط اقتصادی بسیاری از دامداران را به این تصمیم وادار کرده است. بولی که از فروش دام دست حسینی را گرفته، قدری خرج بدهکاری‌ها شده و قدری هم برای خرج روزمره: «ارسنش را بخواهید چیزی دستم را نگرفت. حتی نتوانستم یک ماشین بخرم.»

او که روزها را به کارگری می‌گذراند، ادامه می‌دهد که یک روز کار هست و فردایش نیست درحالی که پیش از این با داشتن دام‌ها تولیدکننده بودم و دامداری می‌کردم.

دامداری که دامش را فروخت، چه کند؟

عشایر ایران با سهم ۱۶،۸درصدی از جمعیت، با ۱۵دصد گوشت قرمز کشور، را تولید می‌کنند، ولی همین جمعیت هم مانند دامداران سنتی و روستایی در یک‌سال گذشته بسیاری از دام‌های خود را فروخته‌اند و حتی بازندگی کوچ‌نشینی خداحافظی کرده‌اند.

اتفاقی که برای بسیاری از عشایر ایل بختیاری هم افتاده است؛ نمونه‌اش محسن بختیاری است که حالا ساکن روستای «اسلام‌آباد» از توابع بخش مرکزی شهرستان بویراحمد در استان کهگیلویه‌وبویراحمد است که ۱۰۰رأس دام خود را با قیمت جفتی ۷میلیون تومان فروخته است و حالا با ۵۰،۰۰۰رأس بز زندگی را می‌گذراند. روستاییان دیگری هم مانند او ناچار به فروش دام‌هایشان شده‌اند و به جای دامداری در باغ‌های دیگران یا شهرهای اطراف کارگری می‌کنند. هزینه‌ها به قدری افزایش یافته که بختیاری سال گذشته ۶۰میلیون تومان کم آورده است و حالا می‌گوید کارگری هر چند درآمدش کمتر است، اما حداقل ضرر ندارد.

پسر همچون او، به حاج‌خدایار بختیاری از عشایر یاسوج هم گرچه هنوز پایبند کوچ‌نشینی است، اما او هم به ناچار ۷۰رأس از دام‌های خود را در همین چندماه گذشته فروخته است: «قیمت کاه سفید از کیلویی هزار تومان به ۶هزار تومان رسید، کنسانتره کیلویی ۸۰۰تا۱۱۳۰تومان هم افزایش قیمت داشت و کاه از ۲۵۰۰تا کیلویی ۱۰هزار تومان بالا رفت. با این هزینه‌ها، خیلی‌ها مثل من جمعیت دام‌شان را کم کردند و خیلی‌ها هم همه دام‌شان را فروختند و ساکن حاشیه شهر یاسوج یا روستاهای اطراف شدند. دامداری که دامش را بفروشد چیزه که کاری می‌تواند بکند؟» فروش دام‌ها آنطور که می‌گوید در همه ایل‌ها رخ داده و هیچ دامداری سال گذشته نه تنها به سود نرسیده بلکه ضرر هم داده است. این در حالی است که همه آنهایی که دام خود را فروختند چندماه یا یک‌سال بعد پول دریافت کرده یا می‌کنند.

امسال اما همه امید دامداران به بارندگی‌های رخ داده است تا بلکه قیمت علوفه کاهش یابد تا بتوانند دام‌هایی باقیمانده را نجات دهند و جمعیت‌شان را زیاد کنند. بنابر اعلام سازمان امور عشایری هر یک‌میلیمتر کاهش بارندگی یک کیلوگرم از تولید علوفه در مراتع را کم می‌کند. این مشکل عشایر را هم در کوچ بهاره و هم در کوچ پاییزه با چالش تغذیه و نگهداری دام به‌عنوان مهم‌ترین منبع امرار معاش مواجه کرده است و بسیاری از عشایر ناچار به فروش دام‌های مولد خود شده‌اند.

چرا باید دام خود را نگه دارم؟

فروش دام زنده برای دامداری که در ضرر گرانی نهاده‌های دامی هستند، بصرفه‌تر است. آن‌هایی که دام را نگه داشته‌اند، گلهی برای تغذیه‌شان به نهاده‌ها از نهاده‌های بی کیفیت یا خوراک نامرغوب استفاده می‌کنند که این، ارزش دام‌شان را کاهش می‌دهد. این را فرهاد از دامداران روستایی کرمانشاه می‌گوید: «گرانی نهاده‌های دامی به قدری به ما فشار آورده است که گاهی به ناچار از خوراک بی کیفیت برای سیر کردن دامها استفاده می‌کردیم. چند وقت پیش گوسفندی در روستا مرده بود وقتی شکمش را باز کردیم دیدیم که نهاده‌ها در روده‌اش مانده و دام را تلف کرده. گاهی حتی خاک آجر توی این نهاده‌ها می‌زنند. در این شرایط چرا باید دام خود را نگه دارم؟»۴ اوامل روستای «حرکه» است. روستایی که طی این مدت فقط ۳۰درصد دامهارا شن دام خود را نگه داشتند. دامی هم که مانده برای تامین گوشت و شیر خانواده است.

بیش از ۶۰درصد دامداران منطقه از پرشکنگی می گویند و این موضوع دهان به دهان میان اهالی می چرخد که نه فقط خودشان که اهالی روستاهای اطراف هم درگیر این مشکل شده‌اند.

حوالهای جهاد کشاورزی هم که برای تامین نهاده دامی به دامداران اختصاص یافته بود، هم گویا چندان کارشان راه نینداخته است؛ با برای آن در نوبت‌های طولانی می‌مانند یا اصلا در ازای حوالهها چیزی دریافت نمی‌کنند. در این شرایط فروش دام زنده بهتر است تا اینکه دامدار بخواهد دام خود را با نهاده‌های کم و بی کیفیت سیر کند.

مجلس | فتانه احدی؛ روزنامه‌نگار

افزایش قیمت گوشت و واکنش نمایندگان

وزیر جهاد کشاورزی امروز به مجلس می رود

قیمت افسار گسیخته گوشت در روزهای اخیر تنش‌های زیادی با خود به همراه داشته است. به‌طوری که بنا به گفته رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی، وزیر جهاد کشاورزی دوشنبه(امروز) برای پاسخگویی به مجلس دعوت شده است. سیدجواد ساداتی‌نژاد اخیرا از مجلس کارت زرد دریافت کرده و باید دید می‌تواند نمایندگان را مجاب کند تا صرفا با تذکر کار را تمام کنند یا توضیحات او نمایندگان را قانع نخواهد کرد. محمدجواد عسگری، رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی به سؤالات همشهری آنلاین درباره گرانی گوشت و مشکلات پیش آمده پاسخ داده است.

از چند ماه قبل در مورد گرانی گوشت هشدار داده شده بود و گران شدن نهاده‌های دامی و ناتوانی دامداران در نگهداری از دام‌های خود هم مطرح شده بود، چرا دولت چنین وضعیتی را پیش‌بینی نکرده و برای رفع مشکلات احتمالی برنامه‌ریزی نکرده است؟

ما در حوزه نهاده‌های دامی و پروتئین قرمز دچار افزایش قیمت جهانی شده‌ایم، منتها اکنون باید فضا را مدیریت کنیم. امروز در بازیدد از غرفه فروش گوشت در میادین میوه‌وترهبار، مشاهده کردم که گوشت‌های بی کیفیت به مردم عرضه می‌شود گوشتی که ۳۰تا ۴۰درصد چربی داشت. احتمال می‌رود که این گوشت‌ها اغلب دام‌های حذفی یا مازاد کشورهای دیگر هستند. تأکید من این است که این حوزه باید با دقت بیشتری مدیریت و بر آن نظارت شود. از سوی دیگر وزیر کشاورزی هم برای پاسخ به سؤالات نمایندگان و ارائه توضیحات به مجلس دعوت شده است. قبلا هم تأکید کرده بودیم در مورد میوه شب عید و پروتئین سفید و قرمز به گونه‌ای عمل شود که مشکلی پیش نیاید.

در شرایط این چنینی اقدامات مجلس چیست؟ آیا ممکن است وزیر استیضاح شود؟

با پیگیری‌هایی که تاکنون مجلس انجام داده است، وزیر کشاورزی در رابطه با کل مشکلات بخش کشاورزی کارت زرد گرفته است. در راستای بحث نظارتی ما گفتیم که حوزه ماموریتی خود را اصلاح کند. حدود ۶۰مکاتبه در مورد مسائل حوزه کشاورزی، مرغ، تخم‌مرغ، نهاده‌های دامی و کشاورزی، گوشت سفید و قرمز و لبنیات با آقای رئیس‌جمهور صورت به‌صورت وشکسته خریداری و با ۶۰گاو راه‌اندازی کرده‌اند، اما بعد از پرداخت وام‌ها و تجهیز آن، گرانی نهاده‌ها موجب شده دوباره به وشکستگی برسد: «حالا فقط ۱۴گاو رانگه داشته‌ام تا گاوداری متروکه نشود. اما همان‌ها را هم می‌فروشیم.» واحدهای مرغداری و دامداری روستا هم اوضاع بهتری ندارد و اغلب آنها با افزایش هزینه‌ها و کاهش درآمد به وشکستگی نزدیک شده‌اند. عبدالملکی اما توضیح می‌دهد که بارندگی‌های اخیر امید روستاییان را برای نگه داشتن دام‌های باقی مانده بیشتر کرده است.

آیا پیش‌بینی می‌کنید وزیر جهاد کشاورزی با کارت قرمز مجلس مواجه شود؟

مجلس با کسی تعارف ندارد و با هر فردی که در حوزه خدمتگزاری نتواند خوب انجام وظیفه کند، برخورد می‌کند و حتما پیگیری قانونی صورت خواهد گرفت. ضمن اینکه رویکرد ما تعامل با دولت است و معتقدیم که باید به دولت کمک کنیم که در حال کمک هم هستیم، ولی در جایی که وزیر نتواند به درستی کار انجام دهند این حق قانونی مجلس است که تذکر یا کارت زرد و قرمز بدهد.

مجلس برای کنترل قیمت‌ها چه راهکارها و پیشنهادهایی دارد؟

برخی راهکارها در نشست‌های مشترک بین مجلس و دولت مطرح شده و باید نتایج آن را در آینده نزدیک دید. پیش‌بینی ما این است که به‌زودی قیمت‌ها تغییراتی از نظر کاهشی خواهند داشت.

یعنی مردم منتظر کاهش قیمت باشند؟

گوشت باید در بازار کیلویی ۲۳۰هزار تومان عرضه شود و قیمتی بیش از این قابل قبول نیست. مجلس به هیچ عنوان قیمت‌های گزاف و گران را نخواهد پذیرفت. اگر چنین موردی باشد حتما با آن برخورد خواهد شد. در چنین مواردی دستگاه قضایی هم باید ورود کند و با خردهای کلان مواجه صورت گیرد. البته قسمتی از مشکلاتی که برای کشور در بحث گرانی‌ها به‌وجود آمده است، مربوط به فضای بین‌المللی است. جنگ اوکراین و روسیه روی همه اینها تأثیر گذاشته است. مجلس نیز با دولت در تعامل است و نگاه ما این است که با تعامل کارها را پیش ببریم همانطور که تاکنون اینگونه بوده است. در جاهایی ایرادتی وجود دارد و برخی از دستگاه‌ها کم کاری می‌کنند ما نیز طبق قانون برخورد و پیگیری می‌کنیم.

با نزدیک‌شدن به عید نوروز تقاضا افزایش خواهد بود، فکری برای دسترسی آسان تر مردم به مایحتاج‌شان شده است؟

در جلساتی که با دولت داشته و داریم در این زمینه صحبت شده و به‌ویژه در جلسه امروز مجلس با وزیر جهاد کشاورزی درباره میوه، تخم‌مرغ و گوشت شب عید تصمیم‌گیری خواهیم کرد که در آستانه عید نوروز در این اقلام کلام قیمت صورت گیرد.

واردات تا چه حدی می‌تواند مشکلات موجود را کاهش دهد؟

به خاطر افزایش قیمت نهاده‌های دامی تعدادی از دام‌های مولدمان از بین رفته است. اما تعداد دام‌ها در شرایطی است که نیاز کشور را فراهم کند و به واردات نیازی نیست چرا که ما در حال صادرات دام سبک هستیم و اگر بحث صادرات را مدیریت کنیم، نیازی به واردات نداریم. اگرچه برای روزهای نیاز، واردات نیز باید صورت گیرد. تأکید ما بر این است که دستگاه‌های متولی به‌ویژه وزارت جهادکشاورزی و صمت باید روود جدی در حوزه توزیع و نظارت داشته باشند. میزان تولید محصولات پروتئینی قرمز و سفید در کشور به گونه‌ای است که نیاز کشور را تامین می‌کند.

پس ایراد کار و دلیل گرانی‌های موجود در عین تولید بالا چیست؟

ایرادات در دستگاه‌های اجرایی و مربوط به مدیران است. در توزیع و نظارت مشکل وجود دارد. اگر در این دو حوزه مشکلات حل شود، به‌طور کل مشکلات حل و قیمت‌ها تثبیت خواهد شد. تلاش خواهیم کرد که تا عید قیمت‌ها تثبیت شود. در مورد میوه شب عید هم امروز گزارش نهایی داده خواهد شد و قرار است که سیب قرمز و سیب طلایی برتقال تامسون و والنسیا با قیمت مناسب در اختیار مصرف‌کننده قرار گیرد.

مگث

امید به باران‌های اخیر

گرانی نهاده‌ها نه تنها دامداری‌های سنتی که حتی دامداری‌های نیمه‌صنعتی را هم تحت‌الشعاع قرار داده است؛ مثالش دامداری نیمه‌صنعتی محسن عبدالملکی و ۲ برادرش در روستای «دولاب»۱ از توابع بخش مرکزی شهرستان تویسرکان است که به مرز وشکستگی رسیده است. عبدالملکی توضیح می‌دهد که این دامداری را به‌صورت وشکسته خریداری و با ۶۰گاو راه‌اندازی کرده‌اند، اما بعد از پرداخت وام‌ها و تجهیز آن، گرانی نهاده‌ها موجب شده دوباره به وشکستگی برسد: «حالا فقط ۱۴گاو رانگه داشته‌ام تا گاوداری متروکه نشود. اما همان‌ها را هم می‌فروشیم.» واحدهای مرغداری و دامداری روستا هم اوضاع بهتری ندارد و اغلب آنها با افزایش هزینه‌ها و کاهش درآمد به وشکستگی نزدیک شده‌اند. عبدالملکی اما توضیح می‌دهد که بارندگی‌های اخیر امید روستاییان را برای نگه داشتن دام‌های باقی مانده بیشتر کرده است.

راز گرانی گوشت

مقدار تولید گوشت قرمز، در دی‌ماه ۱۴۰۱ نسبت به آذرماه امسال ۱۸درصد و نسبت به دی‌ماه پارسال ۲۱درصد کم شده است

گزارش | گروه اقتصادی

این روزها جهش قیمت گوشت قرمز همه را شگفت‌زده کرده است. با توجه به قرار گرفتن در آستانه سال نو و همچنین حلول ماه مبارک رمضان و افزایش طبیعی مصرف، پرسش عمومی این است که آیا روند افزایش قیمت مواد پروتئینی ادامه می‌یابد؟ به گزارش همشهری، در حالی که دولت تلاش دارد با عرضه گوشت گرم وارداتی، از پیشروی بیشتر قیمت مواد پروتئینی جلوگیری کند، افت تولید و عرضه گوشت قرمز تولید داخل به‌ویژه در دی‌ماه نشان می‌دهد که اگر سیاست رشد تولید دنبال نشود، قیمت گوشت، روندی کاهشی را تجربه نخواهد کرد.

روندی که قابل پیش بود

راز گرانی گوشت با درنظر گرفتن شاخص تولید و کشتار قابل پیش‌بینی بود؛ چنان که در ماه‌های گذشته سیاست حمایت از تولید گوشت مرغ با افزایش عرضه نهاده‌ها و خوراک مرغداری‌ها باعث شد تا قیمت در برخی هفته‌ها نزولی شود، اما در مقابل این دامداری‌ها بودند که شاهد رشد هزینه تولید و البته کاهش تولید بودند؛ به‌گونه‌ای که سرانه مصرف گوشت قرمز را در مرحله بحرانی قرار داده و حتی میانگین قیمت گوشت قرمز در داخل از قیمت جهانی آن فاصله محسوس گرفته است.

هشداری که شنیده نشد

درحالی که نگاه سیاستگذار و تنظیم‌گر بازار گوشت به کشتارگاه‌ها دوخته شده، اما اگر این نگاه به پیش از این فاش کرده بود که تعداد گاو و گوساله پرورار شده در دامداری‌ها، در پاییز امسال نسبت به‌مدت مشابه سال قبل ۲۲درصد افت کرده و از سوی دیگر تعداد گوسفند و بره پروری در دامداری‌ها از ۷،۵میلیون رأس در تابستان امسال به ۴،۲میلیون رأس در پاییز امسال کاهش یافته است.

کاهش ۲۱درصدی تولید

تازه‌ترین داده‌های رسمی مرکز آمار نشان می‌دهد مقدار تولید گوشت قرمز در کشتارگاه‌های رسمی در دی ۱۴۰۱ نسبت به آذرماه امسال ۱۸درصد و نسبت به دی‌ماه سال گذشته ۲۱درصد افت کرده است. بر این اساس در دی‌ماه امسال نسبت به‌مدت مشابه سال گذشته میزان عرضه گوشت گوسفند و بره ۱۳درصد، بز و بزغاله ۷درصد، گاو و گوساله ۲۸درصد، گاومیش ۱۲درصد و شتر ۱۴درصد کاهش داشته است. با درنظر گرفتن وزن گوشت گوسفندی و گوساله در سبد مصرفی مردم، این میزان کاهش در دی‌ماه امسال باعث شده تا قیمت این فرآورده رشد و سرانه مصرف خانوارها افت محسوس را تجربه کند.

جالش بین عرضه و تقاضا

بررسی‌های همشهری از روند عرضه گوشت قرمز در کشتارگاه‌های رسمی نشان می‌دهد که در فاصله خرداد ۱۴۰۰تا اسفند همان سال، هر ماه بالای ۵۰هزار تن گوشت قرمز عرضه شده و در فروردین سال ۱۴۰۱در نتیجه کاهش میزان مصرف و تقاضا به ۴۷هزار تن در ماه رسیده است. در ماه‌های بعد اما روند عرضه گوشت قرمز صعودی بوده و در شهریور ۱۴۰۱ به بالاترین میزان از دی‌ماه سال ۱۳۹۹ رسیده و تولید به ۸۰هزار تن رسید. روند کاهشی تولید و عرضه گوشت قرمز در ماه‌های بعد نشان از یک چالش بین عرضه و تقاضا داشت و در دی‌ماه امسال میانگین تولید گوشت قرمز به اندکی بیش از ۴۱هزار تن رسید که کمترین میزان از بهمن سال ۱۳۹۹ به شمار می‌رود.

از دامداری تا کشتارگاه

برای رمزگشایی از معمای گرانی گوشت قرمز، یک شاخص دیگر، ارزیابی وضعیت عرضه این فرآورده در مقاطع مشابه، در طول امسال گذشته است. مرکز آمار می‌گوید میزان تولید ماهانه گوشت قرمز از ۳۲هزار تن در دی سال ۱۳۹۶ به ۵۱،۵هزار تن در دی ۱۳۹۷ رسیده و پس از آن طی ۳سال متوالی عرضه روندی صعودی را تجربه کرده به‌گونه‌ای که با رشد ۱۰۰درصدی از ۲۵،۱هزار تن در دی سال ۱۳۹۷ به ۵۱،۸هزار تن در سال ۱۴۰۰ رسید، اما در دی ۱۴۰۱ کاهش تولید و عرضه گوشت قرمز به ۴۱هزار تن، این نگرانی ایجاد شده که آیا انگیزه پرورش گاو و گوسفند در دامداری‌ها افت کرده است؟

قیمت گوشت قرمز در فروشگاه‌ها - کیلوگرم / تومان

| گوسفندی | | گو